

ІРІСНИКИ – СИМВОЛ НЕСКОРЕНОСТІ

На омитих Дніпром кручах милувалося мальовниче село.

Жив у цьому селі юнак на ім'я Іван. Покохав він дівчину та таку гарну, що й очей не відірвеш від її вроди. Звали ту дівчину Калина. Одружилися вони та стали своє господарство вести. Калина сильно любила квіти, тому на подвір'ї їх було дуже багато.

Якось, йдучи до сільської криниці по воду, дівчина наступила на щось. Глянула вона під ноги і побачила непривабливий засохлий корінець. Нахилилася Калина, щоб прибрати його з дороги та раптом почула голос: «Візьми мене і посади на своєму подвір'ї. Я корінець дуже гарної квітки, але чомусь ніхто не сприймає мене. Коли я розквітну, ти побачиш мою незвичайну красу». Калина взяла це коріння. Прийшовши додому, дівчина старанно його прикопала у пухку землю.

Прийшла весна. І раптом диво – на тому місці, де був прикопаний корінець, пробилося крізь землю жорстке довге листя.

Одного весняного ранку Калина вийшла на ганок і збентежилася від несподіванки. Все подвір'я було залите веселковим сяйвом. Вона спочатку не зрозуміла, звідки те сяйво. А коли поглянула – побачила, як у променях ранкового сонця купаються чарівні квіти з того самого коріння, яке восени знайшла.

Захоплена величною красою, Калина покликала чоловіка: «Іване, а йди-но до квітів. Поглянь, які вони незвичайні». Чоловіку від побаченого аж дух перехопило. Навколо вигравали веселкові вогники.

«Дивовижно, - тільки і зміг вимовити. – Цікаво, як же називається ця диво-квітка?»

«Я чула про неї. Квітка ця, за легендою, названа на честь Іриди, богині веселок і вісниць богів – Ірис, - сказала дівчина. – Богиня Ірида сходила по веселці на землю і навкруги все сяяло веселковими барвами, як зараз сяє наше подвір'я.

«Гарна легенда. Та й назва незвичайна –

Ірис, - промовив Іван. – Але поглянь, у неї листя довге і жорстке, як хвіст у півника, а пелюстки квітки нагадують гребінець півника. Дивися, як велично стоїть вона на городі, та так, як завжди гордо стоїть півень - ватажок своєї родини, готовий захищати її у будь-яку хвилину. Такий непокірний. Можливо, назвемо ці квіти Півниками?»

- Справді, схожі на півника. А давай і назвемо наші квіти – Іриси- Півники - запропонувала Калина.

З того часу навесні подвір'я Калини та Івана полум'яніло різнобарв'ям. Ніхто байдуже не проходив мимо. Всі чарувалися невимовною красою. А іриси-півники яскраво палахкотіли і вітали перехожих білими, синіми, рожевими, блакитними й фіолетовими вогниками.

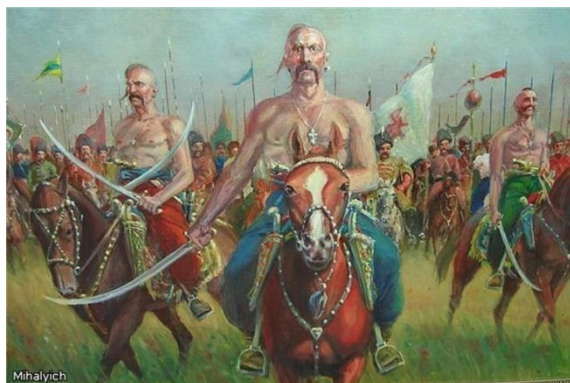
Та ось у рідний край прийшла біда. Прийшли татари на українську землю. Вони поневолювали християн. Полонені плакали так, що аж земля стогнала, та татари були немилосердними, били їх нагайками.

Не зміг чоловік стерпіти знущання з людей. Чув Іван про славних козаків, які войовничо билися з ворогом. Ось і вирішив йти у військо козацьке, щоб боронити рідний край.

Його проводжала вірна дружина Калина. У козацьку торбу вона поклала декілька корінців квітки півника і сказала: «Хай корінці цієї величної квітки будуть твоїм оберегом. Хай зігрівають тобі серце, надають бойового духу та непокірності. Будуть згадкою про наш край, про нашу родину. Повертайся живим».

Так сталося, що маленький загін козаків протистояв великому війську татар. Довелося відступати запорожцям перед величезним військом бусурманів аж до безкрайніх степів Присамар'я. А коли коні і люди вкрай стомилися, коли не лишилося зовсім харчів, коли козацькі шаблі зовсім притупилися, татарський бей махнув рукою: хай тікають – все одно у самарському степу пропадуть без їжі, без зброї. А коли знесиляться зовсім – нападемо на них.

Палюче сонце висне над вицвілим безмежжям. І в тому безмежжі — жменька запорізьких козаків.

Зажурилися козаки, що отак загинуть від татарських вояк. Поснули у розпачі і печалі. Аж рано-вранці заспівали голосно самарські півні, підскочили козаки і бачать - наступають бусурмани. Не збиралися козаки отак марно пропадати.

Але нема чим їм боронитися, нема чим відбитися, тільки дивовижні квіти з гострими листочками навкруги

веселкою стеляться. То Іванко прикопав на згадку про себе та свою дружину корінці зі своєї торбини.

У відчаї зірвав Іван знайому квітку із гострим листям, аж раптом перетворилася вона в його руках на шаблю із дивовижним лезом. Поглянувши на Івана, почали й козаки зривати чарівні квіти, які одразу ставали потужною зброєю. Неймовірна сила

вселилися в козаків. Гнали вони татар аж до самого моря. А сталося це диво на велике свято Трійці.

Не раз і не два ставали козакам у пригоді чудодійні квіти. Не раз і не два рятували від явної загибелі. Тому й оберегали запорожці таємницю своєї сили, навіть на допитах не зізнавалися, звідки сила така у них – сила стійкості і нескореності.

Проїшов час, повернулися козаки в Присамарський степ та побудували чудо-церкву без жодного цвяха на честь Святої Трійці з дякою Богові за спасіння.

Рознеслась слава по всьому світу про дивовижну квітку, яку в самарському краї назвали Півником.

І досі росте ця квітка-захисниця в самарському краї. Зветься вона ірис-півник. Той, хто виростить цю квітку біля свого двору, має великий захист від лютого ворога та від злого чоловіка.

І сьогодні вшановують ірис-півники в Новомосковську. Веселкою розрослися ці квіти по всьому місту, а на початку літа в День Святої Трійці у Троїцькому соборі збираються зі всієї України люди, щоб після свята привезти до своєю домівки чудо квітку: квітку чистоти, сили, захисту та нескореності.

Урочисто у променях сонця виграють величаві хрести Троїцького собору. Золоті перлинки, ніби іскри, розлітаються веселковими діамантами навкруги, падаючи на нашу славну козацьку землю. І там, де впала перлінка – росте дивовижна квітка Іриса – Півника.

Велично стоїть храм! Стоїть у пам'ять про непохитну та сумлінну віру козаків до Бога і любов до України.

Зоя АПАЛЬКОВА,
вихователь – методист
закладу дошкільної освіти № 7 «Ластівка»
м. Новомосковська